

REZULTATI MONITORINGA POLITIČKE ZLOUPOTREBE DECE U IZBORNIM PROCESIMA U SRBIJI

**IZBORI: DECEMBAR
2023. I JUN 2024.**

**KOMPARATIVNA
ANALIZA**

UVOD

Organizacija Prijatelji dece Srbije sprovela je, drugi po redu, monitoring političke zloupotrebe dece u predizbornim procesima (u daljem tekstu Monitoring 2: izbori jun 2024.), kako bi utvrdila opseg i karakter političke zloupotrebe dece u Srbiji u prethodnoj godini, kao i eventualne promene u trendovima u odnosima na Monitoring 1¹: izbori decembar 2023. Namera nam je, sem stalnog skretanja pažnje na ovaj problem u zaštiti prava deteta u Srbiji, da uporedimo rasprostranjenost i zastupljenost samog fenomena.

Kroz analizu prikupljenih podataka, nastojimo da pružimo jasniju sliku o razmerama ovog problema, identifikujemo ključne aktore i mehanizme zloupotrebe. Cilj ove inicijative je da informišemo širu zajednicu i političke aktore o ovom fenomenu, pozovemo ih na zajedničku odgovornost prema deci i poštovanje i zaštitu njihovih prava.

Šta je politička zloupotreba dece

“Smatra se da zloupotreba dece u političke svrhe postoji u situaciji kada se ona uključe i upotrebe u aktivnostima koje nisu u korist dece, nego nekog drugog, bilo da je reč o pojedincu ili stranci, koristoljublju ili prestižu. Odrasli su ti koji dovode decu u takve neprihvatljive situacije koristeći njihovu neobaveštenost, lakovernost ili otvorenost” (Deca i mediji: Pravilnik protiv zloupotrebe dece u medijske svrhe, Kodeks o zaštiti dece od političkih zloupotreba, Prijatelji dece Srbije, autor Prvoslav S. Plavšić, 2019).

Poslednji Pravilnik protiv zloupotrebe dece u medijske svrhe i Kodeks o zaštiti dece od političkih zloupotreba - Prijatelji dece Srbije su objavili 2019, iako je prvi Kodeks objavljen još 1993 godine. **Tokom 2019. godine Kodeks i poziv na samoregulaciju potpisivanjem Memoranduma o prihvatanju Kodeksa poslat je direktno ka 35 aktivnih političkih partija, u narednom periodu Prijatelji dece Srbije nastavili su da aktivno zagovaraju pridržavanje načela Kodeksa od strane političkih partija, sa posebnim akcentom na predizborni period. I pored kontinuirane kampanje, samo 9 političkih partija je do danas potvrdilo da će se načela iz ovih dokumenata pridržavati.**

Prijatelji dece Srbije su nakon izvedenog Monitoringa izbora u decembru 2023. godine, poslali izveštaj svim političkim partijama koje su obuhvaćene Monitoringom i pozvali ih na konsultacije s ciljem unapređivanjem njihove marketinške prakse u skladu sa načelima poštovanja prava dece. Samo jedna politička partija (Stranka slobode i pravde) odazvala se pozivu na konsultacije i izrazila motivaciju da izmeni svoju praksu, kako je ta partija učestvovala samo u okviru jedne lokalne koalicije, nismo u mogućnosti da objektivno ocenimo uticaj ovog procesa na njihovu praksu.

Zloupotreba dece u političke svrhe je uključivanje dece u politički život od strane odraslih, a koje ne predstavlja autentično vršenje političkih ili participativnih prava deteta. **Tom prilikom se detetu kao pojedincu ili deci kao grupi često ugrožava identitet, bezbednost, razvoj, dostojanstvo ili druga dobrobit. U krajnjoj liniji ovde se radi o korišćenju odnosa moći i prinude – odnosno zloupotrebe poverenja.**

¹ <https://prijateljidece.org/rezultati-monitoringa-politicke-zloupotrebe-dece-izbori-decembar-2023-godine/?lang=sr>

Najčešći oblici političke zloupotrebe dece se vide u situacijama kada se ona uključuju i upotrebljavaju u aktivnostima koje nisu u njihovu, no u korist pojedinaca ili političkih partija. Deca se najčešće koriste kao dekor aktivnosti političkih aktera, njihove fotografije objavljuju se na društvenim mrežama političkih partija, a mediji izveštavajući sa takvih događaja, najčešće delimično ili u potpunosti otkrivaju identitet dece. Na taj način, politički akteri „stiču poene” kod šire populacije odraslih glasača, bez bilo kakve koristi po decu. Taj fenomen ne treba mešati sa učešćem dece u donošenje politika za decu kao i njihovo aktivno učešće u svemu što ih se u društvenom smislu tiče, što je još uvek nedovoljno zastupljeno.

Monitoring 2

Metodologija izvođenja monitoringa (opis uzorka)

Monitoringom je obuhvaćen period od 02. maja do 02. juna 2024. godine. *Pregledom širokog dijapazona postojećeg sadržaja kojim se političke partije, učesnice izbornog procesa, obraćaju glasačima kroz različite kanale komunikacije, uvideli smo da se većina sadržaja ponavlja na različitim društvenim mrežama (Youtube, Facebook, Instagram, Tik tok...).* Kroz proces Monitoringa odlučili smo da obuhvatimo društvenu mrežu Instagram, kao mrežu kroz koju su partije najredovnije i u kontinuitetu, komunicirale sa potencijalnim glasačima.

Uzorak čine partije okupljene u koalicije ili pojedinačne partije koje su osvojile 5% ili više glasova na lokalnim izborima u gradovima Novi Sad, Beograd i Niš. Uzorak obuhvata kako lokalne (gradske) stranice partija (gde one postoje) za ova tri grada ali i glavne stranice ovih partija (gde one postoje) koje su učestvovala u predizbornoj kampanji sa značajnim uticajem na nacionalnom nivou. Prikaz podataka iz monitoringa biće podeljen na ove dve grupacije. Prikaz monitoring NEĆE uključivati stranice kod kojih nisu uočeni primeri zloupotrebe. **(Uzorak: Lokal 38 stranica; Glavne stranice partija 27; Ukupan uzorak 65)²**

Brojali smo pojedinačne slučajeve, nevezano za to da li je jedna objava, ili je jedan slučaj distribuiran na više različitih profila političkih partija. Nismo brojali primere u kojima su deca u pozadini i čine deo šire panorame slike, a sama objava ne baca fokus na decu ili se deca ne koriste radi kreiranja emocionalne reakcije pratioca.

U primerima u okviru Rezultata monitoringa u kojima kompariramo podatke iz Monitoringa 1 sa podacima iz Monitoringa 2, svesni smo da nemamo metodološki idealnu situaciju s obzirom na činjenice da su u decembru 2023. bili republički izbori, a u junu 2024. lokalni, kao i da akteri nisu identični. Rezultati, uprkos tome, neupitno ukazuju na određene trendove koje smo najobjektivnije moguće sagledali i prikazali.

² sns_novisad; Sdps_novi_sad.press; pups.novisad; pokret_socijalista_novi_sad; zavetnici.novisad; Novi.dss; poks_novisad; slobodapravda_novisad; nps_novisad; dsnovisad; ns.psg; zelenolevifrontnovisad; srce_novisad; ekoloskiustanak.novisad; bravonovisad; vojvodina_lsv; kreni.promeni.ns; budi.heroj; beograd_sns; socijalistibeograda; sdps_beograd; p.s.beograd; pups.beograd; srsbeograd; zavetnici_beograd; Kp Beograd; nedavimobgd; narodni.pokret.srbije.beograd; novolicesrbijebeograd; sns_nis; Socijalisti.nis; Sdp_nis;; Pokret_socijalista_nis; Pups.nis; Srs.nis; nps_nis; Zlf_nis; nis.psg; Sns_srbija; Socijalisti; Sdp_srbije; Pups.rs; Vojini.radikali; Domacinski_js; Zavetnici; srpska_narodna_partija; narodnaseljačkastranka Ujedinjanaseljačkastranka; Zeleni_srbije; Zdrava_srbija_official; pokretsnagasrbijebk; Samostalnasrkskastranka; Demokrate; pokretslobodnih; Narodni.pokret.srbije; Pokretobnovekraljevinesrbije; Pzp; Srbijacentarsrce; ekoloski_ustanak; socijal_demokratska_stranka; sindikatsloga; kreni.promeni; novolicesrbije; pokret_za_preokret; mi_snaganaroda

Podsećamo da je svrha ovih Rezultata u prvom redu bolje razumevanje političke zloupotrebe dece i senzibilizacija čitave javnosti na ovaj problem i smanjivanje i eliminisanje ove pojave – čemu verujemo da ćemo ovime doprineti.

Klasifikacija vrste zloupotrebe:

Analiza sadržaja obuhvatala je fazu selekcije sadržaja (postovi i reels) u kojima su prikazana deca, a potom i fazu klasifikacije sadržaja prema tipu. Uočili smo nekoliko kategorija u koje možemo podeliti ovaj sadržaj:

1. Uključivanje dece u “funkcionersku” kampanju

U ovu kategoriju ubrajamo objave koje prikazuju: otvaranje igrališta, vrtića, stadiona, promociju kampanje za retke bolesti, posete dece sa KiM zvaničnim institucijama isl... Političari, funkcioneri političkih partija, učestvuju u ovim događajima u okviru svoje zvanične funkcije, a potom se vest i fotografije ovih događaja prenose na kanalima komunikacije političke partije.

Šta smatramo problematičnim u vezi sa uključivanjem dece u ovakav vid promocije:

Upitno je da li su roditelji/staratelji dece, na primer u vrtiću, uopšte potpisali saglasnost da njihova deca budu fotografisana, zatim da li je ta saglasnost u potpunosti informativna – da li naglašava za koje potrebe će fotografije biti iskorišćene: vest o događaju na portalima i televiziji i/ili u svrhu promocije političke partije na njenim društvenim mrežama. Čak i u slučaju da su roditelji/staratelji dali saglasnost (koja je bila u potpunosti informativna) korišćenje fotografija dece na društvenim mrežama pol. partija i dalje spada u zloupotrebu. Deca (pogotovo mlađeg uzrasta, koja se uglavnom i nalaze u pomenutim primerima) ne mogu razumeti kontekst u kojem se nalaze, ne razlikuju pol. partije i političke programe pol. partija, niti to treba da čine. Svakako nije prihvatljivo da dečiju otvorenost, srdačnost, druželjubivost koristimo za građenje imidža pol. partije ili istaknutih pojedinaca pol. partije.

2. Posete političara porodicama sa decom

Fotografije ovih susreta odaju utisak bliskosti, porodične atmosfere i čine da političari izgledaju kao “ljudi iz naroda” kojima su problemi “običnog sveta” bliski. Kreiranju ovakvog narativa višestruko doprinosi prisustvo dece, često možemo videti da deca političarima sede u krilu, grle se sa njima ili dobijaju poklone. Političari uglavnom posećuju porodice koje su na neki način ranjive (veliki broj dece, samohrani roditelji, socio-ekonomska-zdravstvena ugroženost...), na taj način izazivajući saosećanje kod pratilaca. Deca se u propratnom tekstu (caption) mahom opisuju pasivno: “najlepši ukras”, “zlatu”, “bogatstvo”, te njihovu ulogu u ovim objavama i vidimo upravo kao takvu - dekorativnu.

Deca u ovoj situaciji doprinose kreiranju boljeg imidža političke partije i političara, bez ikakve svesti da se to dešava, za decu ta situacija ima drugo, jednostavnije značenje - i zato ovo jeste iskorišćavanje. Posebno problematičnim vidimo činjenicu da deca koja dolaze iz teških životnih prilika, na ovaj način medijskog eksponiranja, bivaju trajno obeležena u zajednici.

Verujemo da političari mogu uticati na kvalitetniji život dece i njihovih porodica kreiranjem boljih sistemskih rešenja kroz zakone, planove i strategije i da je to ono na šta treba stavljati akcenat tokom političkih kampanja, ali bez uključivanja dece na ovaj način.

3. Prisustvo dece na partijskim događajima

Polazeći od premise da deca (pogotovo deca mlađeg uzrasta, koja su najčešće iskorišćena u ovakvim primerima) ne mogu razumeti kontekst, ne postoji razlog da se deca uključuju u partijske događaje, ni kao publika, ni kao deo kulturno umetničkog programa, ni kao ukras na bini radi naglašavanja poente govornika (svi navedeni primeri uočeni u Monitoringu).

Poseban oblik zloupotrebe je organizovano učešće grupe dece, odnosno organizovanja stranačkih i propagandno političkih aktivnosti u prostorima/situacijama gde deca uobičajeno borave (škola, vrtić, park, sportski klub, kulturne i umetničke aktivnosti...).

4. Ulične akcije pol. partija

Primeri zabeleženi u ovoj kategoriji odnose se na fotografije dece u okviru uličnih akcija promocije političkih partija, te s obzirom na ad hoc prirodu ovih akcija, možemo sa popriličnom sigurnošću pretpostaviti da saglasnosti za korišćenje ovih fotografija nisu uzete. Ponovo naglašavamo da deca nisu mogla da razumeju niti kontekst niti vrednost koju njihovo prisustvo na promotivnim objavama može doneti. Smatramo da su političke partije svesne uticaja koju ovakve objave imaju na pratioce, s obzirom da uglavnom fotografije sa decom ističu u prvi plan, takođe, primećujemo sporadičnu primenu sakrivanja identiteta deteta "blurovanjem", što nam ukazuje da su svesni potrebe za traženjem saglasnosti, ali ovo pravilo selektivno primenjuju.

5. "Dekoracija decom"

"Dekoracija" decom najčešće se viđa u promotivnim spotovima, gde su određeni kadrovi „ulepšani“ decom kako bi kod publike izazvali emocionalnu reakciju. Ovi primeri iako se najčešće ne mogu povezati sa određenim događajem, sredinom ili porodicom iz koje dete dolazi, takođe predstavljaju oblik manipulacije, iz razloga navedenih prethodnim primerima, a u vezi nerazumevanja konteksta od strane deteta.

6. Ostalo

Sve primere koje nismo mogli da svrstamo ni u jednu od gore navedenih kategorija, pobrojali smo u kategoriji "ostalo", a to su: fotografije sa biračkih mesta (političari izlaze na glasanje sa decom); fotografije sa gradskih manifestacija za decu (s obzirom da je ulaz slobodan, pretpostavljamo da nije uzeta saglasnost)...

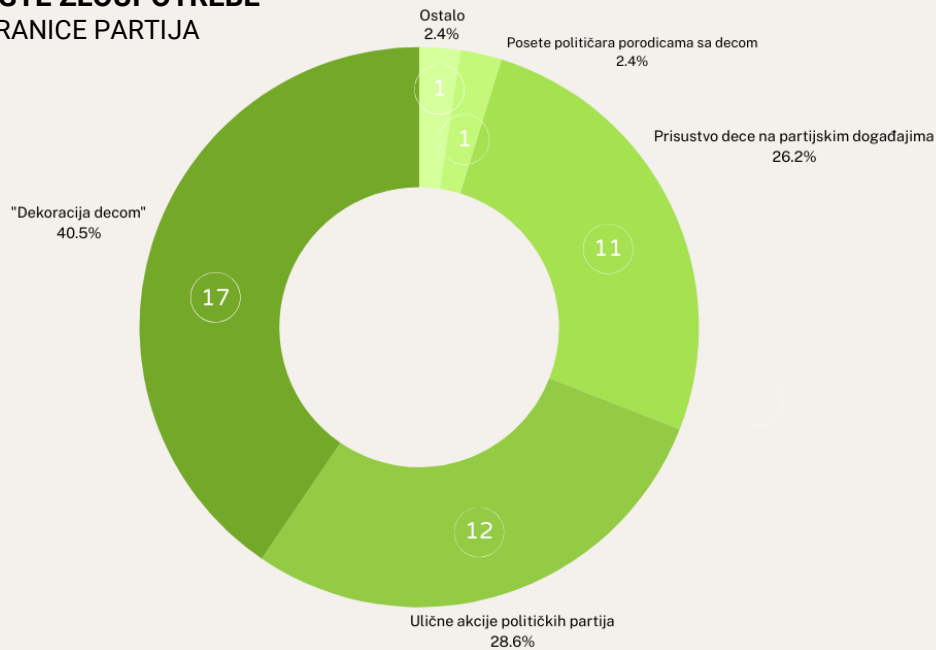
U kategoriji ostalo primećujemo i porast primera u kojima političari bez svrhe "ulaze" u dečije događaje (festivali, nastupi, priredbe...) i fotografišu se zarad kreiranja press materijala.

Primećen je i porast postova (20) gde se primenjuje praksa korišćenja materijala sa decom gde je identitet sakriven, te ih nismo direktno svrstali u primere zloupotrebe, niti su ušli u uzorak. Ovu kategoriju smo rešili da pratimo, jer je indikativno u porastu. Ovi postovi su često korišćeni kroz funkcionerske kampanje.

Ukupan broj primera: 81

PRIKAZ MONITORINGA

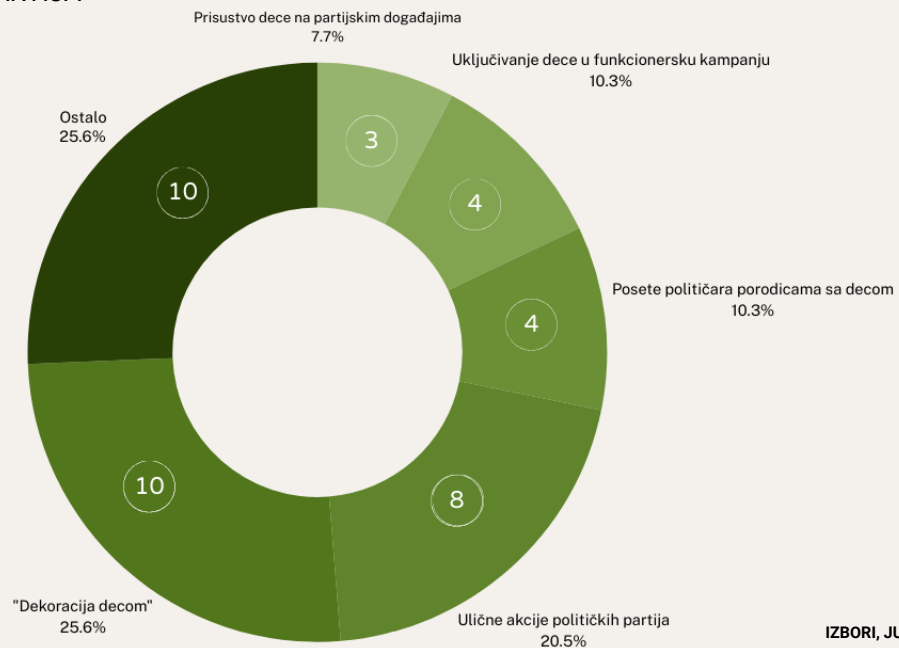
UOČENE VRSTE ZLOUPOTREBE LOKALNE STRANICE PARTIJA

IZBORI . IJUN 2024.

Ukupan broj evidentiranih primera zloupotreba na lokalnim stranicama partija je 42, najviše slučajeva odnosi se na „dekoraciju decom“ 17 primera (40.5%), zatim slede ulične akcije političkih partija sa 12 primera (28.6%) i prisustvo dece na partijskim događajima 11 slučaja (26.2%). Samo po 1 primer (2,4%) zabeleženi su u kategoriji ostalo i posete političara porodicama sa decom. Nisu zabeleženi primeri zloupotrebe dece u funkcionerskim kampanjama na lokalnu.

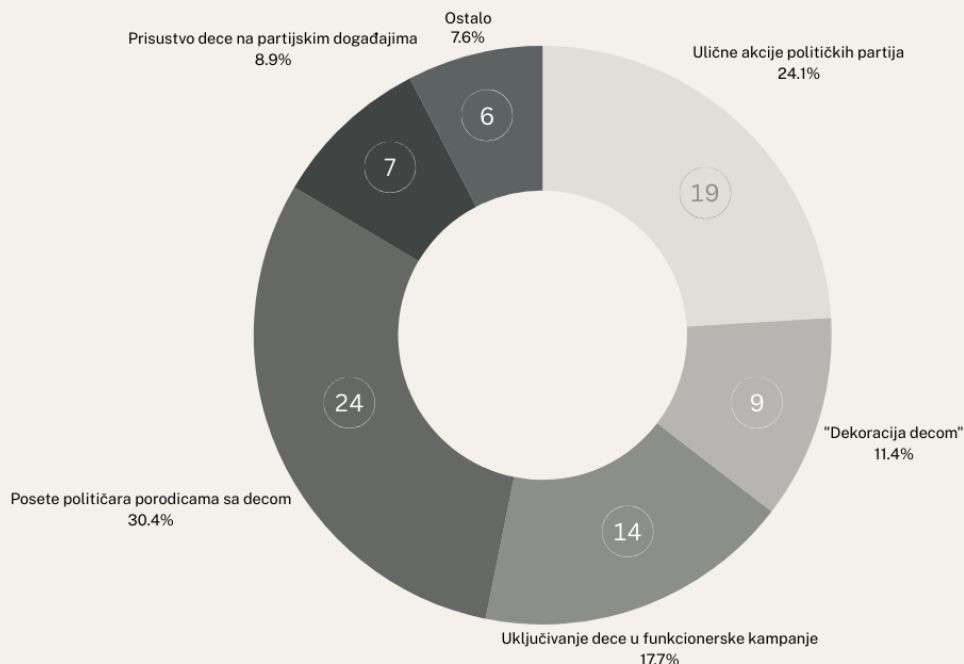
UOČENE VRSTE ZLOUPOTREBE GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Ukupan broj evidentiranih primera zloupotreba na glavnim stranicama partija je 39, prvo mesto po zastupljenosti dele slučajevi „dekoracije decom“ 10 primera (25.6%) i kategorija „ostalo“, zatim slede ulične akcije političkih partija sa 8 primera (20.5%). Zabeležili smo po 4 primera (10.3%) uključivanja dece u funkcionersku kampanju i posete političara porodicama sa decom. Prisustvo dece na partijskim događajima zabeleženo je u 3 slučaja (7.7%).

UOČENE VRSTE ZLOUPOTREBE

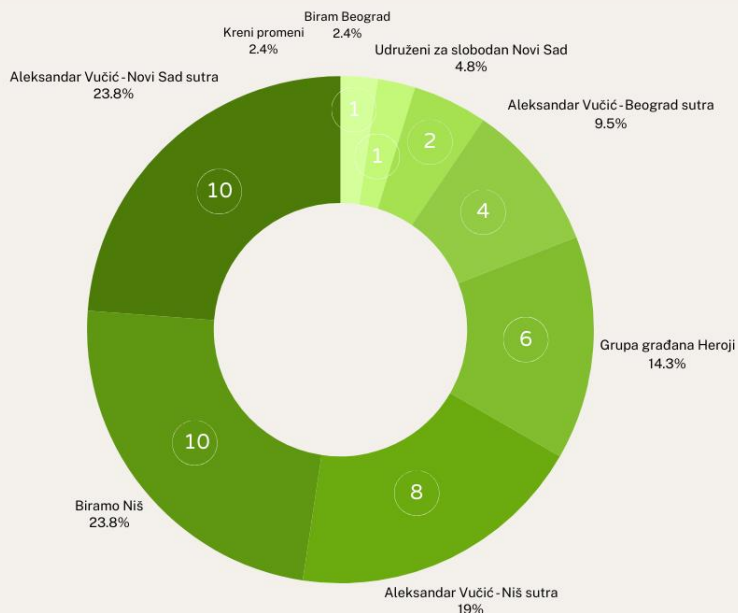
IZBORI. DECEMBAR 2023.

Ukupan broj primera zloupotrebe u Monitoringu 2 je 81, na uzorku od 65 pregledanih stranica partija na lokalni (38) kao i glavnih stranica partija (27). Moramo napomenuti da je uzorak pri izvođenju Monitoringa 1 bio manji, 38 stranica i tada je zabeležen ukupan broj od 79 primera zloupotreba. Najzastupljeniji su bili primeri posete političara/ki porodicama sa decom 24 slučaja (30,4%), zatim su sledile ulične akcije političkih partija 19 slučajeva (24,1%) i uključivanje dece u funkcionerske kampanje 14 slučajeva (17,7%).

Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu je broj zloupotreba po stranici pao za 40,06% u odnosu na Monitoring 1. Nadamo se da ovaj trend „pada“ zloupotreba ima veze sa činjenicom da su Prijatelji dece Srbije Monitoring 1 javno objavili, promovisali i direktno uputili svim praćenim političkim partijama.

Primećujemo da je broj primera posete političara porodicama sa decom i uključivanja dece u funkcionersku kampanju značajno opao, ali je dekoracija decom i dalje prisutna

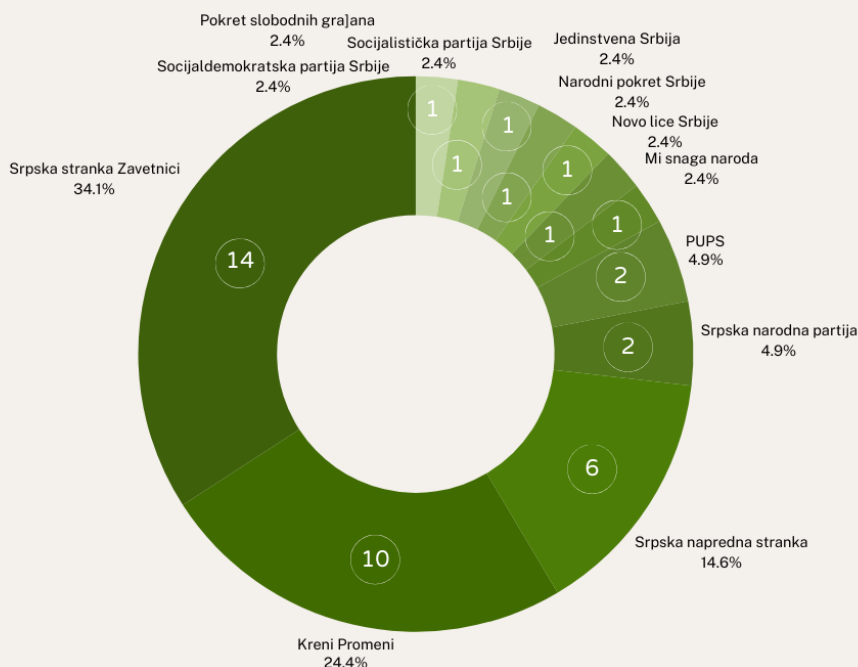
REGISTROVANI PRIMERI ZLOUPOTREBA PREMA IZBORNOJ LISTI/PARTIJI LOKALNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Kada posmatramo učestalost stranica izbornih listi na lokalnu u ukupnom broju primera političke zloupotrebe dece u ovom delu uzorka, uočavamo da sa po 10 primera (23.8%) prednjače liste Biramo Niš i Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra, potom sa 8 zabeleženih slučajeva (19%) lista Aleksandar Vučić – Niš sutra i Grupa građana Heroji sa 6 primera (14.3%) i sa 4 slučaja Aleksandar Vučić – Beograd sutra. Najmanje zabeleženih primera imale su liste Udruženi za slobodan Novi Sad – 2 (4.8%), dok je po 1 slučaj (2,4%) primećeno kod lista Biram Beograd i Kreni promeni.

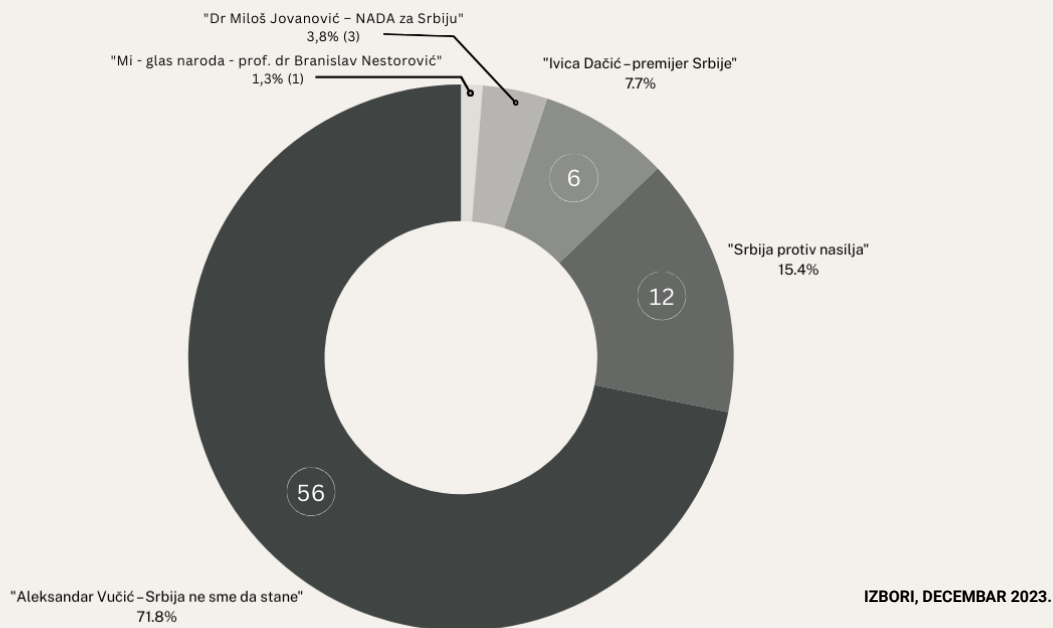
REGISTROVANI PRIMERI ZLOUPOTREBA PREMA IZBORNOJ LISTI/PARTIJI GLAVNE STRANICE PARTIJA

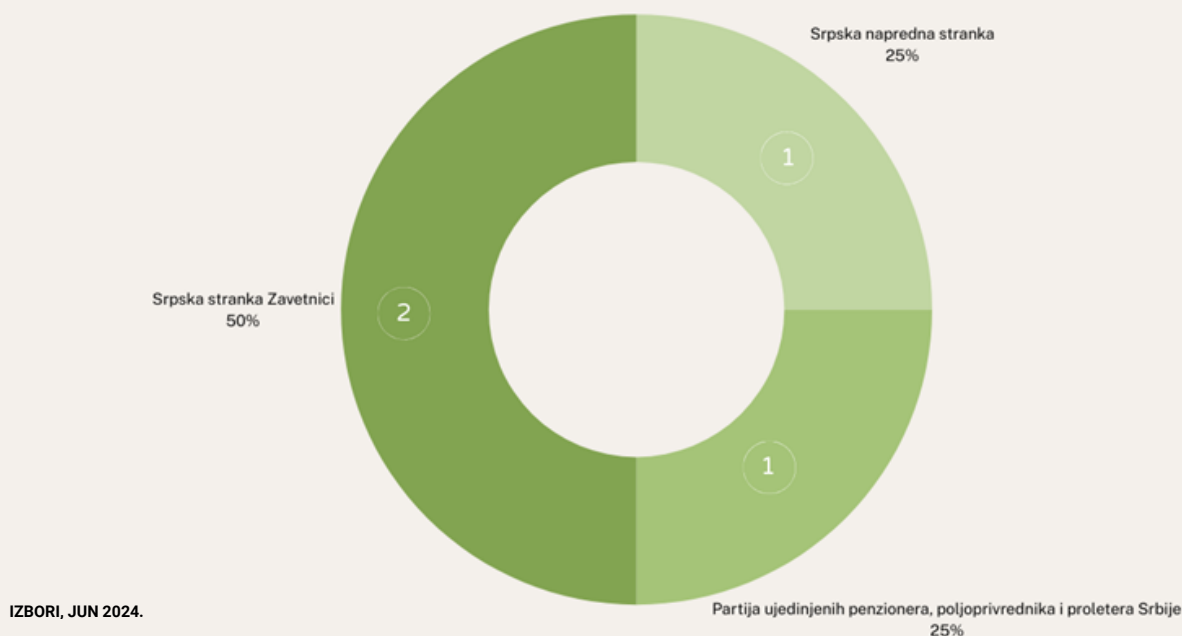
IZBORI, JUN 2024.

Prema grafiku u prilogu možemo videti učešće glavnih stranica partija u ukupnom broju primera zloupotreba ovog dela uzorka. Najznačajniji broj primera uočen je na stranici Srpske stranke Zavetnici 14 (34.1%), potom slede stranice Kreni Promeni sa 10 primera (24.4%) i Srpska napredna stranka sa 6 slučajeva (14.6%). Kod PUPS-a i Srpske narodne partije zabeleženo je po 2 primera (4.9%), dok je po 1 slučaj (2.4%) zabeležen kod Socijaldemokratske partije Srbije, Socijalističke partije Srbije, Jedinstvene Srbije, Narodnog pokreta Srbije, Pokreta slobodnih građana, Mi snaga naroda i Novo lice Srbije.

REGISTROVANI PRIMERI ZLOUPOTREBA PREMA IZBORNOJ LISTI

UKLJUČIVANJE DECE U FUNKCIONERSKU KAMPANJU GLAVNE STRANICE PARTIJA

Primeri u kategoriji „uključivanje dece u funkcionersku kampanju“ zabeleženi su samo na centralnim stranicama partija, i to 2 slučaja (50%) na stranici Srpske stranke Zavetnici i po 1 slučaj (25%) na stranicama Srpske napredne stranke i Partije ujedinjenih penzionera, poljoprivrednika i proletera Srbije.

REGISTROVANI PRIMERI ZLOUPOTREBA PREMA IZBORNOJ LISTI

"Aleksandar Vučić - Srbija ne sme da stane"
100%

IZBORI, DECEMBAR 2023.

U ovoj kategoriji Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu je broj zloupotreba po stranici umanjnjen za 83,30% u odnosu na Monitoring 1.

POSETE POLITIČARA PORODICAMA SA DECOM LOKALNE STRANICE PARTIJA

Grupa građana Heroji
100%

IZBORI, JUN 2024.

Uočavamo da je u kategoriji „Posete političara porodicama sa decom“ evidentiran samo jedan primer na lokalnim stranicama i to Grupe građana Heroji.

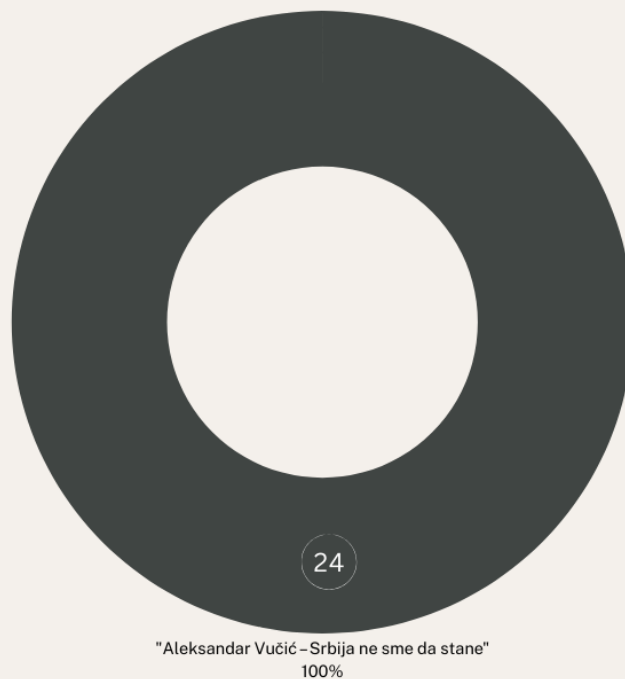
POSETE POLITIČARA PORODICAMA SA DECOM GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

U kategoriji “Posete političara porodicama sa decom” na glavnim stranicama partija uočena su 4 primera političke zloupotrebe dece i to 3 (75%) Srpske stranke Zavetnici i 1 primer (25%) Srpske napredne stranke.

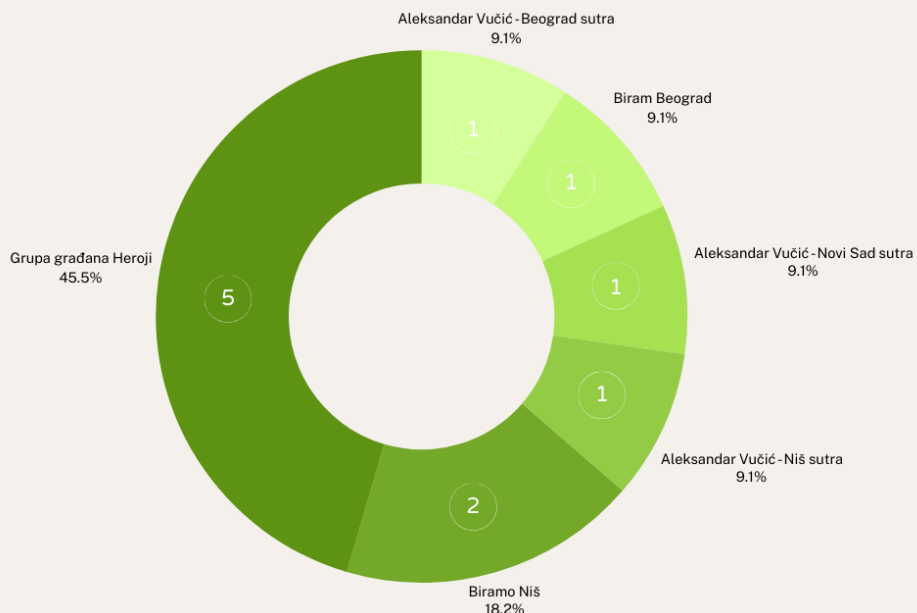
POSETE POLITIČARA PORODICAMA SA DECOM

IZBORI, DECEMBAR 2023.

Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu je broj zloupotreba po stranici umanjen za 87,82% u odnosu na Monitoring 1 u kategoriji "Posete političara porodicama sa decom".

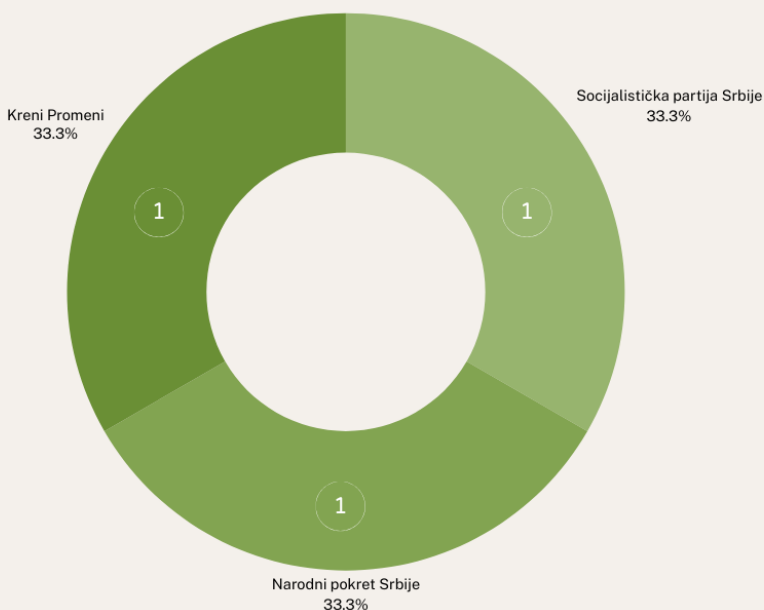
PRISUSTVO DECE NA PARTIJSKIM DOGAĐAJIMA LOKALNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Na lokalnim stranicama partija uočeno je ukupno 11 primera političke zloupotrebe dece u kategoriji „prisustvo dece na partijskim događajima“, 5 primera (45%) je primećeno na stranici Grupe građana Heroji, 2 (18.2%) na stranicama koalicije Biramo Niš. Po 1 slučaj (9.1%) evidentiran je na stranicama koalicija Aleksandar Vučić – Beograd sutra, Biram Beograd, Aleksandar Vučić – Niš sutra i Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra.

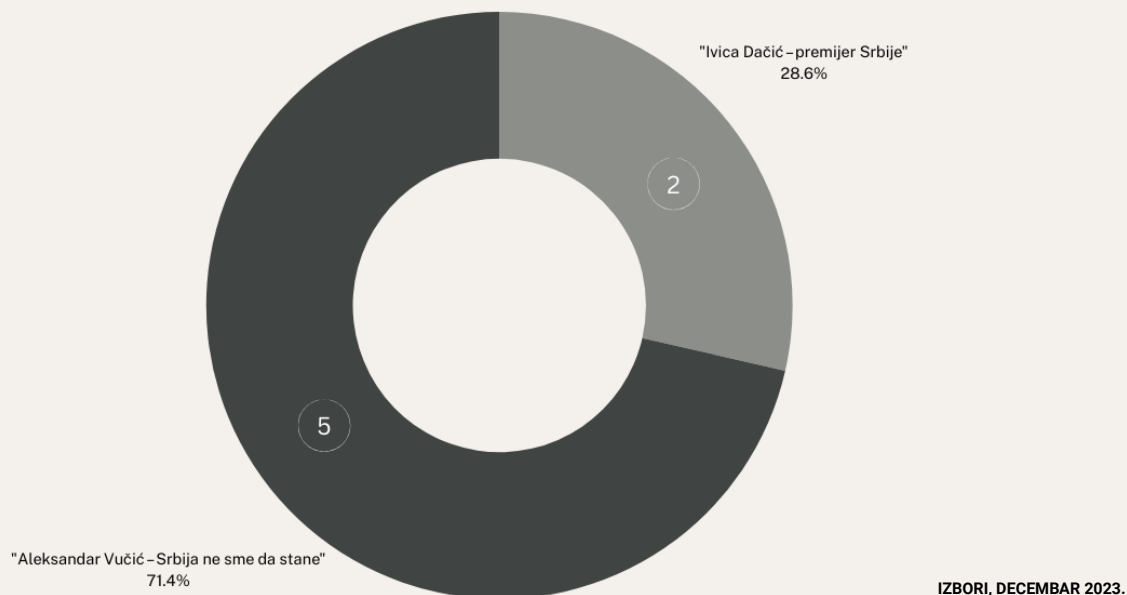
PRISUSTVO DECE NA PARTIJSKIM DOGAĐAJIMA GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

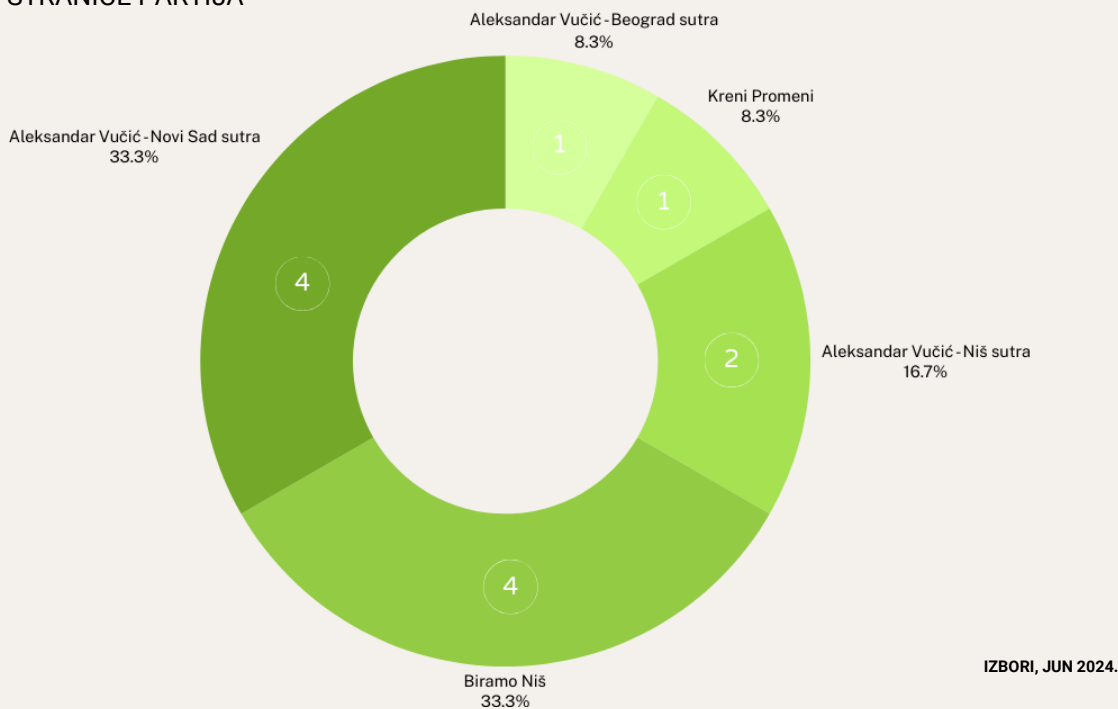
Na glavnim stranicama partija zabeležena su 3 slučaja prisustva dece na partijskim događajima, po 1 na stranicama Kreni Promeni, Socijalistička partija Srbije i Narodni pokret Srbije.

PRISUSTVO DECE NA PARTIJSKIM DOGAĐAJIMA

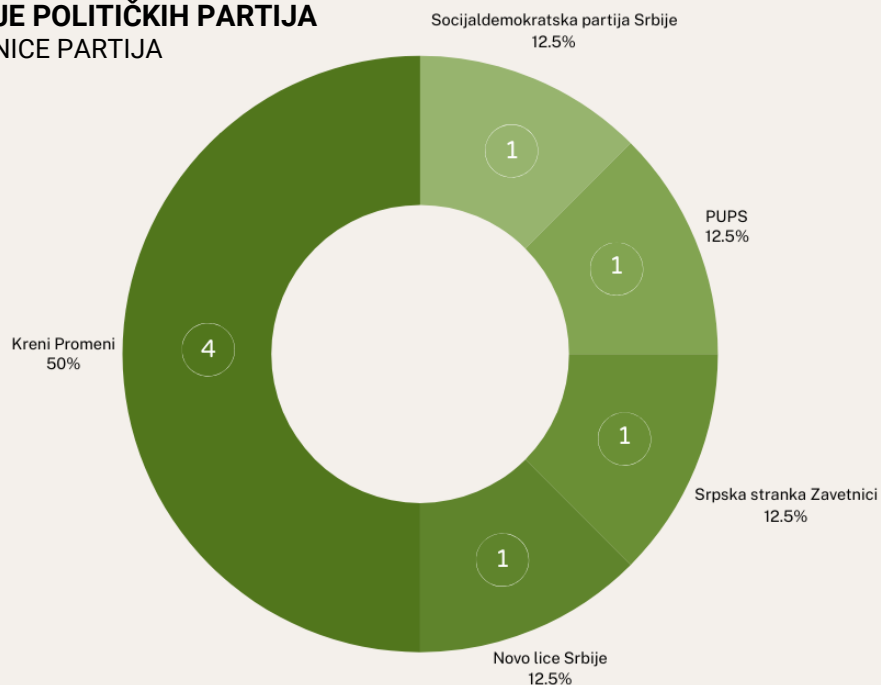
U ovoj kategoriji Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu broj zloupotreba po stranici se povećao za 16,93% u odnosu na Monitoring 1.

ULIČNE AKCIJE POLITIČKIH PARTIJA LOKALNE STRANICE PARTIJA

U promotivnim postovima o uličnim akcijama decu su prikazivale lokalne liste Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra i Biramo Niš 4 puta (33.3%), Aleksandar Vučić – Niš sutra 2 primera (16.7%), a po 1 slučaj imale su liste Kreni Promeni, Aleksandar Vučić – Beograd sutra.

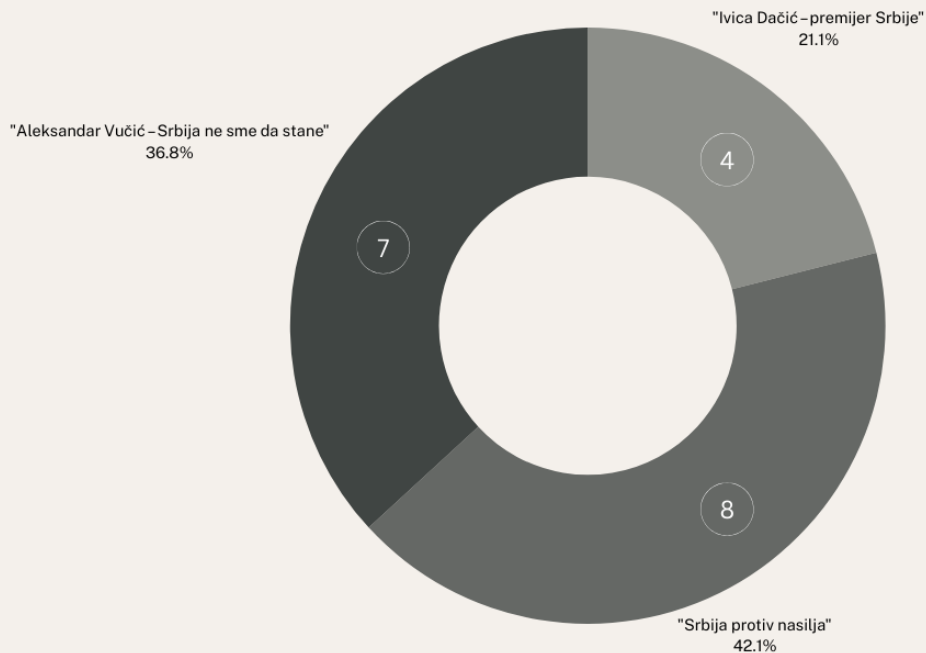
ULIČNE AKCIJE POLITIČKIH PARTIJA GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Na centranim stranicama partija uočeno je 8 slučajeva promotivnih postova sa uličnih akcija koji uključuju decu, od čega je Kreni promeni prikazao decu 4 puta (50%), a po 1 primer (12.5%) imale su stranice Srpska stranka Zavetnici, PUPS, Socijaldemokratska partija Srbije i Novo lice Srbije.

ULIČNE AKCIJE POLITIČKIH PARTIJA

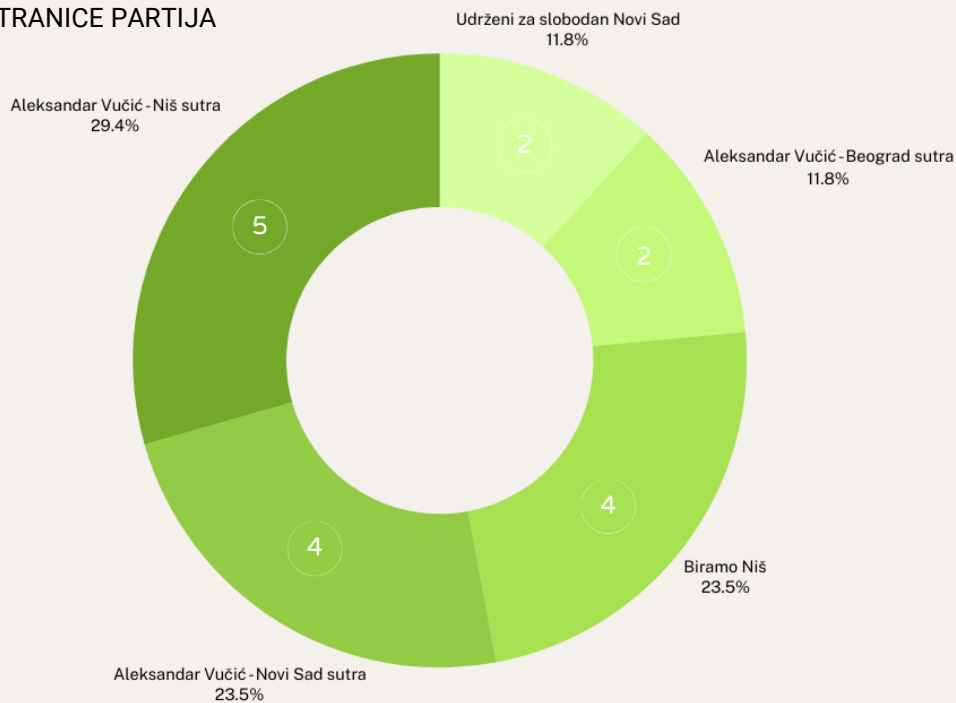

IZBORI, DECEMBAR 2023.

U ovoj kategoriji Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu je broj zloupotreba po stranici umanjen za 61,54% u odnosu na Monitoring 1.

“DEKORACIJA DECOM”

LOKALNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Na stranicama partija lokalnih lista uočili smo ukupno 17 primera „dekoracije decom“, Lista Aleksandar Vučić – Niš sutra imala je 5 (29.4%) takve objave, po 4 primera (23.5%) zabeležena su kod lista Aleksandar vučić – Novi Sad sutra i Biramo Niš, dok su liste Udruženi za slobodan Novi Sad i Aleksandar Vučić – Beograd sutra imale po 2 ovakva primera (11.8%).

“DEKORACIJA DECOM”

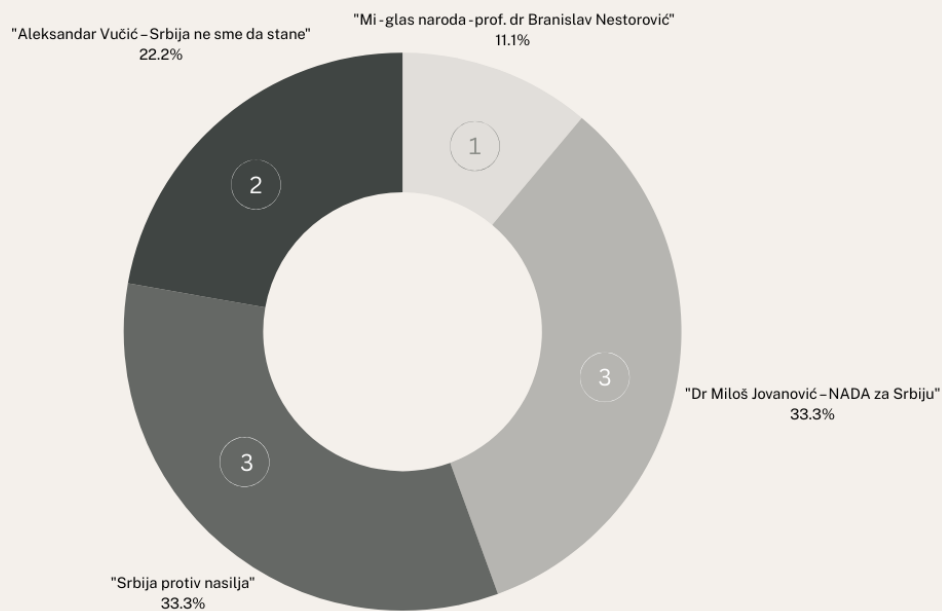
GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Glavne stranice partija su ukupno u 10 slučajeva upotrebile „dekoraciju decom“, od toga po 4 primera (40%) evidentirana su na stranicama Kreni Promeni i Srpska stranka Zavetnici, dok je po 1 primer uočen na stranicama Mi snaga naroda i Pokret slobodnih građana.

“DEKORACIJA DECOM”

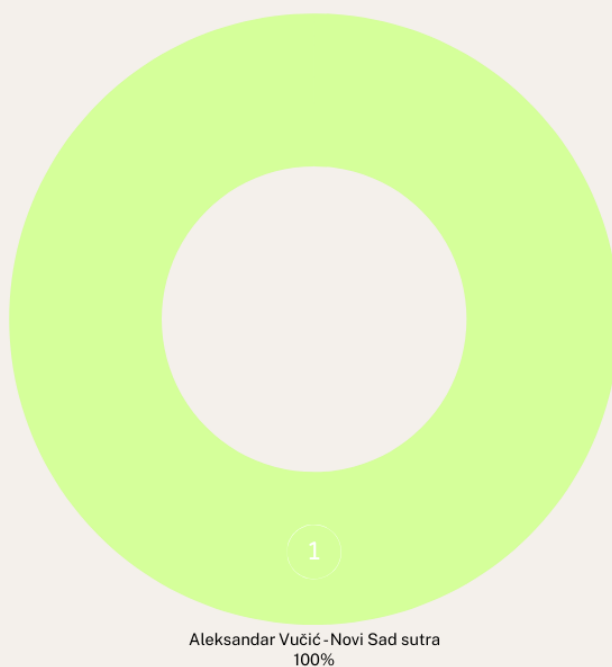

IZBORI, DECEMBAR 2023.

U ovoj kategoriji, ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici, u globalu broj zloupotreba po stranici se povećao za 75,38% u odnosu na Monitoring 1.

OSTALO

LOKALNE STRANICE PARTIJA

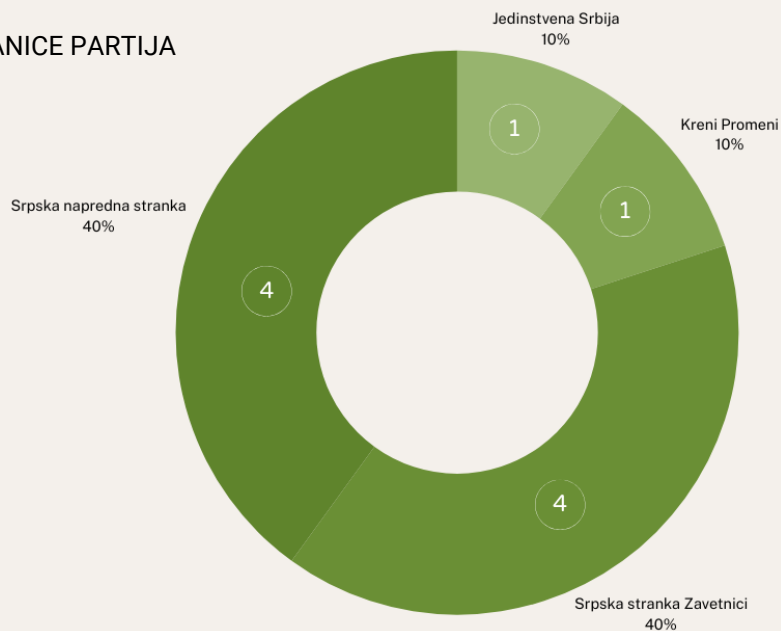

IZBORI, JUN 2024.

Samo 1 primer iz kategorija „Ostalo“ evidentiran je na stranici lokalnih lista, u slučaju liste Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra.

OSTALO

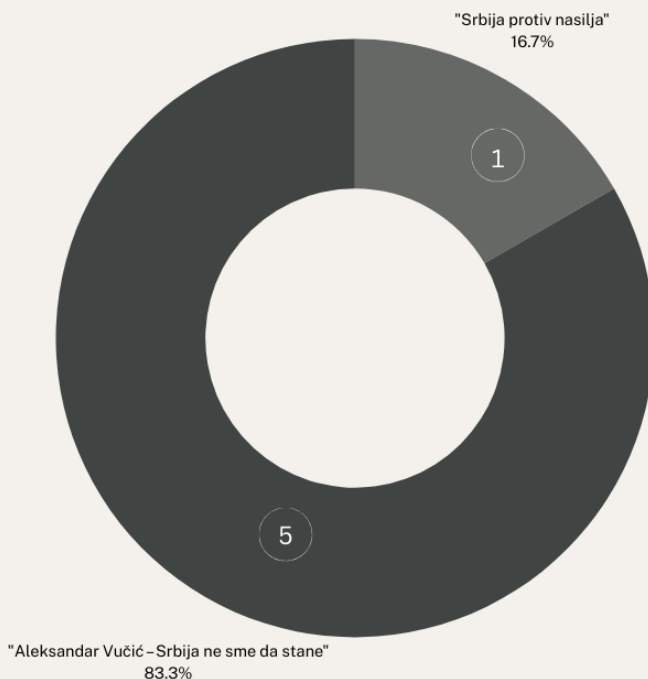
GLAVNE STRANICE PARTIJA

IZBORI, JUN 2024.

Pregledom glavnih stranica partija ukupno je zabeleženo 10 primera iz kategorije „Ostalo“, 4 primera (40%) uočeni su na stranicama Srpska stranka Zavetnici i Srpska napredna stranka, dok je na stranicama Kreni Promeni i Jedinstvena Srbija uočen po 1 primer iz ove kategorije.

OSTALO

IZBORI, DECEMBAR 2023.

U kategoriji ostalo Ukoliko pratimo prosek broja zloupotreba po monitoringovanoj stranici u globalu je broj zloupotreba po stranici povećao se za 7,18% u odnosu na Monitoring 1.

Zaključci izvedeni iz komparacije Monitoringa 1 i 2:

1. Pad političke zloupotrebe dece: Iako je broj primera zloupotrebe dece u političkom marketingu i dalje zabrinjavajući, uočljiv je pad u Monitoringu 2. Ovaj trend je pozitivan znak kome smo nadamo se doprineli skretanjem pažnje javnosti na ovaj problem. Međutim, ne možemo isključiti mogućnost da je smanjeni broj evidentiranih primera u vezi sa različitim tipom izbora, te smatramo nužnim da se praksa Monitoringa nastavi i u narednim predizbornim procesima;
2. Promene u vrstama zloupotrebe: Dok je ukupan broj zloupotreba opao, primećene su promene u njihovom karakteru. Npr., smanjio se broj poseta političara porodicama sa decom, što ukazuje na određenu osetljivost političkih aktera na upućenu konstruktivnu kritiku. Međutim, druge vrste zloupotrebe, poput "dekoracije decom" i dalje su prisutne;
3. Upornost problema: Uprkos padu brojnosti slučajeva, problem zloupotrebe dece u političkom marketingu još uvek postoji i zahteva kontinuirano praćenje i delovanje;
4. Nedostatak svesti roditelja: Roditelji i dalje često nisu dovoljno informisani o posledicama uključivanja dece u političke kampanje, što i njih čini ranjivim na manipulaciju;
5. Uloga medija: Mediji koji na bilo koji način prenose kampanje političkih partija koje uključuju decu, takođe su važan deo političke zloupotrebe dece i predstavljaju njihov „eho“, te je potrebno osnažiti njihovu odgovornosti, vrednosti, kao i znanja o pravima deteta;
6. Uključivanje dece iz ranjivih grupa u politički marketing ih dodatno targetira na personalnom nivou bez stvarnog unapređivanja njihove socijalne pozicije, na neprimeren način ističući njihove životne teškoće i trajno ih obeležavajući u zajednici. Ovaj vid zloupotrebe je zapravo u suprotnosti sa vrednostima socijalne inkluzije.

Preporuke izvedene iz komparacije Monitoringa 1 i 2:

1. Produbiti istraživanja: Potrebno je sprovesti dodatna istraživanja kako bi se bolje razumeli uzroci i posledice zloupotrebe dece u političkom marketingu, društveni kontekst, kao i dejstvo različitih mera za suzbijanje ovog problema;
2. Jačati svest javnosti: Nastaviti s kampanjama podizanja svesti o štetnosti zloupotrebe dece u političkom marketingu, usmerenih na roditelje, političke aktere, medije i najširu javnost. Neophodno je jasno definisati razliku između kvaziparticipacije, manipulacije i "dekoracije" decom od njihovog stvarnog učestvovanja u društvenom životu, gde se uvek mora voditi računa o njihovoj zrelosti, mogućnostima i uzrastu;
3. Kreirati/unaprediti zakonsku regulativu: Pregledati postojeće zakonodavstvo i razmotriti mogućnost uvođenja novih zakonskih odredbi koje bi efikasnije štatile prava dece u ovom kontekstu;
4. Ojačati ulogu institucija: Obrazovne, vaspitne i institucije socijalne zaštite trebalo bi aktivnije da deluju na prevenciji i suzbijanju zloupotrebe dece u političkom marketingu;

5. Saradnja s političkim partijama: Nastaviti konstruktivan dijalog s političkim partijama kako bi se promovisale etičke prakse i obezbedilo poštovanje prava dece u predizbornim kampanjama;
6. Jačati ulogu medija: Podsticati i opominjati medije na odgovorno izveštavanje o izbornim procesima i na poštovanje dečjih prava;
7. Osnaživanje roditelje/staratelja: Organizovati edukativne radionice za roditelje/staratelje kako bi ih osnažili da donose informisane odluke o uključivanju dece u različite aktivnosti;
8. Razvijanje metodologije u skladu sa potrebama, interesovanjima i sposobnostima dece za njihovo uključivanje u kreiranje politika koje ih se tiču, promocija tih rezultata i nalaza i afirmacija "glasa", a ne „slike“ deteta. Ovo je potrebno raditi kontinuirano a ne samo tokom predizbornih procesa.

Izdavač: Prijatelji dece Srbije
PDS, 2024.
www.prijateljidece.org
office@prijateljidece.org

IZRADA MONITORINGA PODRŽANA JE U OKVIRU PROJEKTA *SNAGA AKTIVIZMA*.

ZA SADRŽAJ SU ODGOVORNI ISKLJUČIVO PRIJATELJI DECE SRBIJE.